

Dimissionsfest 10. klasse

Kære dimittender, kære 10. klasse

Så nåede vi til jeres aller sidste dag på Th. Langs Skole. Vi sidder her i Lunden, hvilket er fantastisk i sig selv - vi mødes for sidste gang. Vi skal tage afsked med hinanden – I skal sige farvel til hinanden. Vi skal sige farvel til jer.

Det er der selvfølgelig rigtig mange følelser forbundet med. Der er glæden over, at eksamenerne er overstået, glæden over "friheden". Der er forventningens glæde - en "glæden sig" til det næste og til det nye, I skal til efter sommerferien. Og så selvfølgelig glæden sig bare til sommerferien. Måske er der også en lettelse, en lettelse over at være nået hertil, og at det er gået godt.

Der også vemodighed, vemodighed over ikke at skulle se jer igen i morgen og på mandag- og efter sommerferien. I skal jo heller ikke se hinanden.

Kig lige godt på hinanden en sidste gang, send et smil til hinanden og tag det med ud i verden.

Et smil koster intet,
Men giver så meget,
Det gør den rig, som modtager det
Uden at gøre den fattigere som giver det
Det kræver blot et øjeblik
Men mindet om det kan
Ofte leve for bestandig.
Alligevel kan det ikke
Købes, tigges, lånes eller
Stjæles, for det har kun værdi

Når det gives.
Nogen er for trætte til
At give dig et smil
Men giv du dem et
For der er ingen, som
Trænger mere til et smil
End den som ikke længere
Har et smil at give andre.

Husk: Smil og glæde gør altid livet lettere og sjovere – også på jeres videre vej.

I dag må vi have lov til at mødes og fejre dimissionsfesten her i Lunden i fællesskab, give knuzere og krammere. Det er rigtig dejligt, nærmest helt fantastisk. Det er en virkelig god tradition på Th. Langs Skole, og som jeg håber, at I også vil nyde.

Vi har alle sammen oplevet Corona og de restriktioner, der var forbundet med det – ovenpå Corona dukkede der en krig op i Ukraine – ret tæt på os – altså krig i Europa. Der nede oplever unge som gamle en krig, hvilket jeg tror er svært at forestille sig – jeg kunne heller ikke forestille mig tiden med Corona – de unge mennesker i Ukraine går ikke i skole lige nu – og jeg synes, at det er vigtigt at huske på, og at lære af tiden, at vi ikke altid kan tage al ting for givet – den frihed vi har, og som vi her i Danmark regner som en selvfølge, er der ikke for de unge mennesker i Ukraine nu, og var der pludselig ikke for os under Corona. I/vi har heldigvis ikke oplevet krig, men I har oplevet Corona i over 2 år af jeres skolegang – on and of – afstand, ingen knuz og kram, hjemsendelse og virtuel undervisning. I kender det alle sammen uanset om I har gået i skole på Th.

Langs eller en anden skole. Heldigvis blev der mulighed for at tage på en studietur for jer. I har været i Barcelona, og så blev det muligt for jer at gå til nogle af eksamenerne. Det skal I være glade for også selv om en eksamen kan føles som et pres. I har klaret jer rigtig godt – til lykke med det.

Jeg vil gerne vende mig mod glæden i forhold til jer, for den mærkede vi sammen med jer – faktisk – allerede for lang tid siden. Da I startede som 10. klasse her på Th. Langs, kunne vi med det samme mærke, at her var startet et hold, hvor der var en rigtig god stemning. I var lidt stille – og det er I faktisk blevet ved med at være, men I har draget omsorg for hinanden, og der har i den grad været plads til hver af jer, uanset hvad I har bidraget med til fællesskabet. I er meget forskellige, og I har været meget rummelige. I har været sjove, gode, utrolig høflige og helt igennem ordentlige. Både i timerne og på turene. Jeg ved godt, at jeg ikke har været helt tæt på jer, men jeg har alligevel fulgt jer på sidelinjen og ved jo blandt andet, at I har lavet nogle rigtig flotte reklamefilm: Der var den for Silkeborg Bibliotek, Natteravnene, Husrum, Rosengårdscentret og Sind Pårørende rådgivning – blot for at nævne nogle. Det gjorde I alle sammen rigtig godt.

I har været langt omkring i jeres læring i 10. klasse, og jeg er helt sikker på, at I har udviklet jer, har fået flere og nye kompetencer med i jeres rygsæk – og jeg håber også, at I har fået nogle rigtig gode minder.

I går skrev jeg jeres eksamensbeviser under. Det betyder at nu er det slut på Th. Langg.

Jeg kunne se, at I har gjort det godt, så selv om I har været stille, og lærerne måske nogle gange har været i tvivl om, hvor I stod, så har I altså være meget reflekterende og har taget rigtig meget ind.

Efter sommerferien skal I til at i gang med noget nyt.

Det bliver spændende og jeg håber og tror I glæder jer. Men jeg tænker også, at det måske godt kan være en lille smule skræmmende. I valgte Th. Langs, nu har I truffet et nyt valg. Et valg I ved kan få stor betydning for jeres videre liv.

I forlader nu en skole, hvis opgave bl.a. har været at undervise jer med udgangspunkt i hver enkelt.

I skal videre i en anden uddannelse - et uddannelsessystem, som også tager udgangspunkt i hver enkelt af jer, og når I er færdige med jeres uddannelse skal I virke i et samfund, hvor hver enkelt efterspørger flere og flere individuelle valgmuligheder.

Det giver frihed til at vælge den vej, som passer netop dig, men det stiller jo også krav til, at du skal foretage ustandselige valg.

Nogle af jer stortrives i et sådant miljø, mens andre føler sig lidt utrygge og vil måske have svært ved at få tingene til at lykkes- i hvert fald i perioder af jeres liv, og så er det jo, at vi har brug for fællesskabet, de fælles værdier - og for hinanden.

Da jeg begyndte at tænke på hvad jeg skulle sige til jer og hvad jeg ville ønske for jeres fremtid, var det netop dilemmaet mellem individets mange muligheder og fællesskabets nødvendige forpligtelser, der trængte sig mest på.

I den forbindelse kom jeg til at tænke på en tjekkisk forfatter der hedder Milan Kundera. Hans mest kendte roman hedder "Tilværelsens ulidelige lethed" og den roman kom der i 1988 en pragtfuld film ud af -en film, som bærer det samme navn – altså "Tilværelsens ulidelige lethed".

Handlingen foregår i Tjekkoslovakiet i slutningen af 60-erne – Det er på det tidspunkt, hvor udviklingen i landet prøver at gøre op med et stramt totalitært politisk system, men hvor denne udvikling bliver stoppet brat, da sovjetiske tropper besætter Tjekkoslovakiet i 1968.

Filmens hovedpersoner er lægen Tomas og landsbypigen Tereze.

Tomas får på et tidspunkt job i Tereze's landsby, han forelsker sig i hende, og hun i ham og hun følger med Tomas til Prag. Tomas trives dårligt i et totalitært system, hvor alt lige fra gøremål til meninger er bestemt udefra, han gør oprør, provokerer og følger i det hele taget sine egne veje.

Tereze derimod har det meget bedre under disse forhold, ja, hun bliver nærmest forvirret og usikker i de nye og friere rammer.

Da de sovjetiske tropper rykker ind i Prag afbrydes alle tendenser til øget frihed og nye valgmuligheder.

Tomas og Tereze forlader - på hans foranledning - deres hjemland og tager til Schweiz, hvor Tomas fortsætter som læge, fortsætter med at leve sit liv på egne præmisser, og i øvrigt stortrives.

Da han en dag vender tilbage til deres hjem, finder han et brev fra Tereze, hvor hun undskylder, at hun ikke kunne leve op til den "lette tilværelse" i frihedens land.

Hun slutter brevet med at skrive, at hun må tage tilbage til "de svages land".

Tomas kunne selvfølgelig være blevet i Schweiz.

Han ville være blevet en succesfuld læge med anseelse og status, sådan én som vi ville kalde en stærk person, der udnyttede sine individuelle muligheder.

Men Tomas bliver ikke i Schweiz – han rejser efter Tereze, og selv om han ikke kan fortsætte som læge og ikke kan fortsætte sit eget liv hjemme i Tjekkoslaviet, finder han sig til rette sammen med Tereze hjemme i hendes landsby.

Hvis vi havde set filmen sammen, er det ikke sikkert, at vi havde fået helt det samme ud af den, det gør ikke noget – vi havde muligvis oplevet forskellige budskaber, fordi vi er forskellige – vi er individualister.

Det skal vi også turde være, naturligvis.

Vi har en forpligtelse til at udnytte vore muligheder og bruge vore evner, men vi skal også vide, at individualismen kan gå så vidt, at vi mister mere, end vi vinder, at vi kan beruses af valgmulighedernes mangfoldighed i en sådan grad, at vi sætter fællesskabets værdier over styr og i værste fald ender som meget ensomme.

Tomas i filmen opgav nogle af sine individuelle drømme, men det valg blev han kun nødt til at foretage, fordi han alt for sent opdagede, at Tereze var ved at bukke under i det hun oplevede som et frihedens supermarked.

Tomas glemte i tilværelsens tilsyneladende lethed at tage hensyn i tide og kom uden at tænke over det til at støde det, han i virkeligheden satte højest i livet, fra sig. Han kom til at sende Tereze tilbage til "de svages land" – og han kom til at betale prisen for det.

Jeg vil håbe for jer, at I kommer til at bruge den Tomas, I har i jer, at I vil gribe og udnytte de muligheder livet tilbyder jer, og jeg vil også håbe, at I vil pleje og udvikle fællesskabets uendelig store værdier, så I ikke er med til at sende medmennesker, der har det sværere end jer til "de svages land".

Hvis I er opmærksomme på det, og hvis I udvikler de kvaliteter I har, og her på skolen har vist I har, ja så tror jeg I har store muligheder for at livet vil lykkes for jer.

Det skal være mit håb for jer.

Om lidt får I udstedt de billetter – jeres prøvebeviser – som giver jer adgang til næste led i jeres uddannelse og jeres videre udvikling.

Hjertelig til lykke og held og lykke med jeres liv alle sammen.

Inden I kommer herop til mig vil jeg gerne sige lige lidt til jer forældre

Kære forældre.

Gør hvad I kan for fortsat at være det vigtigste element i jeres børns fortsatte liv – og i jeres børns netværk. Selv om de er unge og nærmest voksne og helt sikkert føler, at de kan stå på egne ben, så har de brug for jer – brug for jer til at finde vej. Lyt stadig til dem, tal med dem, vis dem tillid, trøst dem og giv dem glæder. Vær med til at give dem mod og livsduelighed, vær

med til at gøre dem valgstærke og gøre dem til et helt og unikt menneske.

Tak for godt samarbejde, tak for jeres tillid. Tak for lån af jeres dejlige børn - det dyrebareste I har.

Og som det allersidste fra mig vil jeg selvfølgelig også gerne sige tak til jer lærere for det store arbejde, I har ydet. Tak for jeres engagement og indsats. I og jeg kan være stolte over det punktum, som sættes nu med denne skønne 10. klasse.

Så skal vi synge en sang, som passer godt på jer i dag, nemlig Kim Larsens sang: Smukke unge mennesker.

Evelyne har lovet at synge for og Søren tager klaveret, og så håber jeg at I synger ligeså godt med, som når vi har haft morgensang mandag morgen.

Sang synges.

Jeg synes, at vi skal udbringe et 3-foldigt leve for de smukke unge mennesker.

Tine, juni 22.